

Otázka: Příčiny kožních onemocnění, imunita, alergie

Předmět: Lékařství a ošetřovatelství

Přidal(a): Antonie

Vnější příčiny kožních onemocnění

- fyzikální – klimatické vlivy, kam řadíme vliv vysoké a nízké teploty, sluneční záření, vítr a vlhkost, tření, tlak, vpich úder, rentgenové záření,
- chemické, které patří mezi škodlivé civilizační vlivy – látky s dráždivými účinky na kůži, při prahové koncentraci působí nepříznivě, nazýváme je primární škodlivinou, kyseliny, zásady, organická rozpouštědla, saponáty, dezinfekční prostředky, některá zevní léčiva
- Virové – opar, bradavice,
- bakteriální – TBC
- Kokové – folikulitida, impetigo,
- parazitární – svrab, vši, blecha,
- plísňové – kvasinková onemocnění.

Vnitřní příčiny kožního onemocnění: souvisejí s vnitřními onemocněními

- onemocnění metabolismu – poruchy jater, poruchy hormonálního systému,
- onemocnění imunitního systému – alergické kožní nemoci, puchýřnaté choroby,
- onemocnění cévního systému – varikózní komplex, Raynaudova nemoc.

Reaktivita kůže a její ovlivňování

Reaktivita – schopnost kůže reagovat na různé podněty vnitřní vnější, reaktivitu kůže ovlivňuje stav vyšší nervové soustavy, věk pacienta, zažívání, látková výměna, infekce, hormonální vlivy, dědičné vlivy vnějšího prostředí. Reaktivita kůže se během života mění a je individuální. Reaktivita kůže může být zvýšená – přecitlivělost, změněná – alergie, normální, snížená.

Imunita – rozumíme souhrn obranných reakcí, kterými se organismus chrání proti působení různých škodlivin. Škodlivinu dávající podnět k vzniku imunitní reakce nazýváme obecně **antigen**.

Alergie – imunitní reakce proti určitým škodlivinám zůstávají nepřiměřené a organismus poškozují. Mluvíme pak o alergii. Alergická reakce je tedy zvláštním typem imunitní reakce. Látka vyvolávající alergickou reakci nazýváme **alergen**.

Vstup alergenu: vdechnutím, polknutím, kontaktem, injekcí, nebo se vytváří v organismu, bodnutí hmyzem

Základní typy alergických reakcí

1. **Anafylaktický (časný) typ** – alergen se spojí s protilátkami na povrchu některých buněk nebo bílých krvinek (anafylaktický šok, alergická rýma, astma, atopický ekzém, kopřivka).
2. **Cytotoxická reakce** – jde o krevní reakci, kdy se alergen naváže na červené i bílé krvinky. Alergenem nejčastěji bývají léky (léková alergie).
3. **Arthusův typ** – alergická reakce se projeví za několik hodin. Alergeny se spojují s protilátkami, ukládají se do tkáně, kde způsobí její poškození (vyrážky).

4. **Pozdní typ** – alergická reakce se projeví za dva až tři dny (kontaktní alergický ekzém).

Kožní onemocnění z přecitlivělosti

- Ke kožním onemocněním z přecitlivělosti (alergiím) řadíme ekzémy, kopřivku, lékové ekzémy. Onemocnění jsou důsledkem přemrštěné reakce organismu na styk s dráždidlem (alergenem).

EKZÉM

- ekzém je jednou z nejčastějších chorob, postižení je asi 20% pacientů v ordinaci dermatologa.
- je to neinfekční zánětlivé onemocnění s maximem změn v pokožce a ve škáře. Vzniká u osob se změněnou reaktivitou kůže.
- průběh je akutní nebo chronický.

Průběh a formy ekzému

- Ekzém začíná drobnými, živě červenými skvrnkami a pupínky, které se shlukují do skupinek. Jejich nahromadění je největší ve středu ložisek, na okrajích se vytrácejí do okolí.
- Postupně vznikají z pupínek puchýřky.
- Puchýřky praskají, vznikají eroze a následná mokvavá ložiska.
- Tkáňový mok na povrchu ložisek zasychá do krust.
- Při chronickém průběhu dochází ke zhrubění kůže.

Druhy ekzému:

1. **Kontaktní alergický ekzém**
2. **Atopický ekzém**
3. **Mikrobiální ekzém**
4. **Solární ekzém**

1. Kontaktní alergický ekzém

- Je to nejčastější typ ekzému
- projevuje se přibližně za 5 až 7 dní po kontaktu s alergenem
- mezi nejčastější alergeny patří: sloučeniny chromu, niklu, kobaltu, lanolinu aj. -
- nejčastěji jsou postižené ruce, obličej, krk
- má **akutní stádium**; silné svědění, zarudnutí, oteklé ložisko s pupínky, puchýřky a mokvání **chronické stádium**: zhrubění kůže, ztlustění kůže, tvoří se trhliny, alergen se může rozšířit po tele mízní nebo krevní cestou.
- **Příčiny ekzému:**
  - Domácí prostředí, pracovní prostředí - alergeny, nutná prevence styku s alergenem.
  - Návštěva lékaře - alergolog, který zjistí možné příčiny alergických reakcí, například epikutánními (plátenkovými).
  - **Léčba:** je zdlouhavá, protialergické léky (antihistaminika), v případě infekce i antibiotika.

2. Atopický ekzém

- je chronické recidivující kožní onemocnění převážně dětského věku, s úporným svěděním a velmi suchou kůží.
- **Průběh:** probíhá ve třech obdobích - v kojeneckém, dětském a dospělém věku. U nemocného mohou postupně proběhnout všechny vývojové etapy, v kterémkoli mohou být přerušeny. **Léčba je velmi zdlouhavá, jakýkoli imunitní výkyv atopický ekzém okamžitě nastartuje.**
- péče o kůži je denní a nezbytná, kůži promašťujeme speciálními krémy
- k utlumení svědění podáváme celkově antihistaminika
- prevence alergenu - dieta - vyloučení alergizujících potravin, prodyšný oděv - vlhká zápěstí na kůži, je pobyt u moře.

3. Mikrobiální ekzém

- je forma ekzému, při jehož vzniku hraje podstatnou roli mikrobiální infekce.
- vyskytuje se často v okolí hnisajících ran a vředů, může být kdekoli na těle.
- ke vzniku přispívá špatná hygiena, pocení, dráždění oděvem.
- **Léčba:** vysychavé obklady, antimikrobiální přípravky v kombinaci s kortikoidy.

4. Solární ekzém

- Velmi častý ekzém při prvním slunečním kontaktu s pokožkou – prudké slunce, pobyt u moře.
- ekzém urputně svědí, kůže je začervenalá s drobnými puchýřky.
- **Prevence:** krémy na opalování s UV faktorem – dle fototypu, úměrné vystavování slunci
Léčba: zklidňující antihistaminika, obklady z jarischova roztoku, nevystavovat se slunci.

KOPŘIVKA - urticaria

- je časté onemocnění s akutním nebo chronickým průběhem, vyskytuje se v kterémkoli věku.
- základním projevem je nezánnětlivý otok ve škáře, v podkoží a na sliznicích.
- kopřivka se projevuje úporným svěděním a zarudnutím okolí pupenu.
- **Příčiny mohou být:** potraviny, rostliny, hmyz, léky, fyzikální vlivy, nervové vlivy, mohou zažívat poruchy.
- **Léčba:** uplatňujeme antihistaminika, kalcium injekčně, nedráždivou dietu, kortikoidy, místní léčba – tekutý pudr.

LÉKOVÉ EXANTÉMY

- Jde o kožní projevy, které mohou vzniknout po vnitřním podání léků.
- Projevem je výsev nejrůznějších eflorescencí po trupu, zevních plochách končetin, někdy v obličeji.
- Výsev může být doprovázen zvýšenou teplotou, bolest v kloubech, zvracení průjem, dýchací potíže.
- **Léčba:** antihistaminika, nitrožilně kalcia, kortikosteroidy. V těžších případech je nutná hospitalizace.

1. [Poruchy imunity, alergie, imunodeficiency – patologie \(VŠ\)](#)
2. [Astma bronchiální – ošetrovatelská péče o pacienta](#)
3. [Antiflogistika, antirevmatika, antihistaminika](#)